Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2014 ROKU

Warszawa, grudzień 2015 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

SPIS TREŚCI

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK 4

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA 7

III. POMOC DE MINIMIS W UJĘCIU PRZEKROJOWYM 10

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju 10
2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy 11
3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych 14
4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy 16
5. Pomoc *de minimis* w podziale według województw 18
6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy 22
7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjentów 23
8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy 24

IV. PODSUMOWANIE 26

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK

Zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1)*[1], pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. ***pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie zagraża zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega przepisom art. 107 ust. 1 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE)[2].**

Ponadto od 29 kwietnia 2012 roku obowiązuje *rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym*[3], które określa warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2014 wyniosła **6 825,6 mln zł**)[4], **od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku.**

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do **pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych[5], niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tych sektorach**. Raport obejmuje także pomoc

---

[1] Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana *rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.)*.

[2] Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 47.

[3] Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

[4] Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2014 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 15 maja 2015 roku.

[5] Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c podpunkt i) oraz ii) *rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*.

de minimis stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym*.

Raport **nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w *rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9)***[6], która jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis* oraz *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym*:

- łączna kwota pomocy *de minimis* dla danego beneficjenta **nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych**, **100 tys. euro** w sektorze **transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym**,
- pomoc *de minimis* **musi być „przejrzysta",** tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- **w niektórych sektorach** możliwość udzielania pomocy *de minimis* **podlega szczególnym zasadom**, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 *rozporządzenia nr 1407/2013* oraz art. 3 *rozporządzenia nr 360/2012*, **przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie** w formie pisemnej lub elektronicznej **na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat.** Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*[7], wedle którego przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o jego nieotrzymaniu.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i*

[6] Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana *rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.*).

[7] Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.

pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie[8], **wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy** na podstawie art. 5 ust. 3 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*. **Służą one weryfikowaniu nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów**, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK **w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania,** to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej pomocy *de minimis* (której rolę pełni aplikacja SHRiMP). Baza ta, tzw. centralny rejestr pomocy *de minimis*, ułatwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* weryfikowanie bezpośrednio przed udzieleniem tej pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Zadanie to może być realizowane dzięki włączeniu w 2013 r. do systemu SHRiMP ostatniej grupy podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w Polsce oraz skróceniu terminu sprawozdawczego, który wynosi obecnie 7 dni.

Ponadto, **rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013*** oraz *rozporządzenia Komisji (UE) nr 360/2012* i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i projektów sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocy *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w udzielaniu (niezgodność z przepisami *rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013* oraz *nr 360/2012*) oraz jej sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. **Przy sporządzaniu niniejszego raportu przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu *Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku*.**

[8] Dz. U. z 2007 r. Nr 53, poz. 354, z późn. zm.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1.
Statystyka ogólna

	2013	2014
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis*	4,0 tys.	4,1 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	248 tys.	287 tys.
Liczba przypadków pomocy	660 tys.*	740 tys.*
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	3	3
Wielkość pomocy de minimis przypadająca średnio na jednego beneficjenta	24 tys. zł (6 tys. euro)	24 tys. zł (6 tys. euro)

*Liczba przypadków pomocy jest kilkukrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z wielu źródeł pomocy, finansowania pomocy zarówno ze źródeł krajowych jak i zagranicznych
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości
- możliwości dokonywania korekt ujemnych przez organy podatkowe w przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z układu ratalnego spłaty podatku wynikającego z decyzji.

Tabela 2.
Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku

Ogólna wartość pomocy *de minimis*	2014		
	mln zł	mln euro	% PKB
	6 825,5	1 630,9	0,39

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że **ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2014 roku wyniosła 6 825,5 mln zł, co stanowi 1 630,9 mln euro** (przyjmując średni kurs z 2014 roku: 1 euro = 4,1852 zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom w 2014 roku stanowiła **0,39 proc. PKB**.

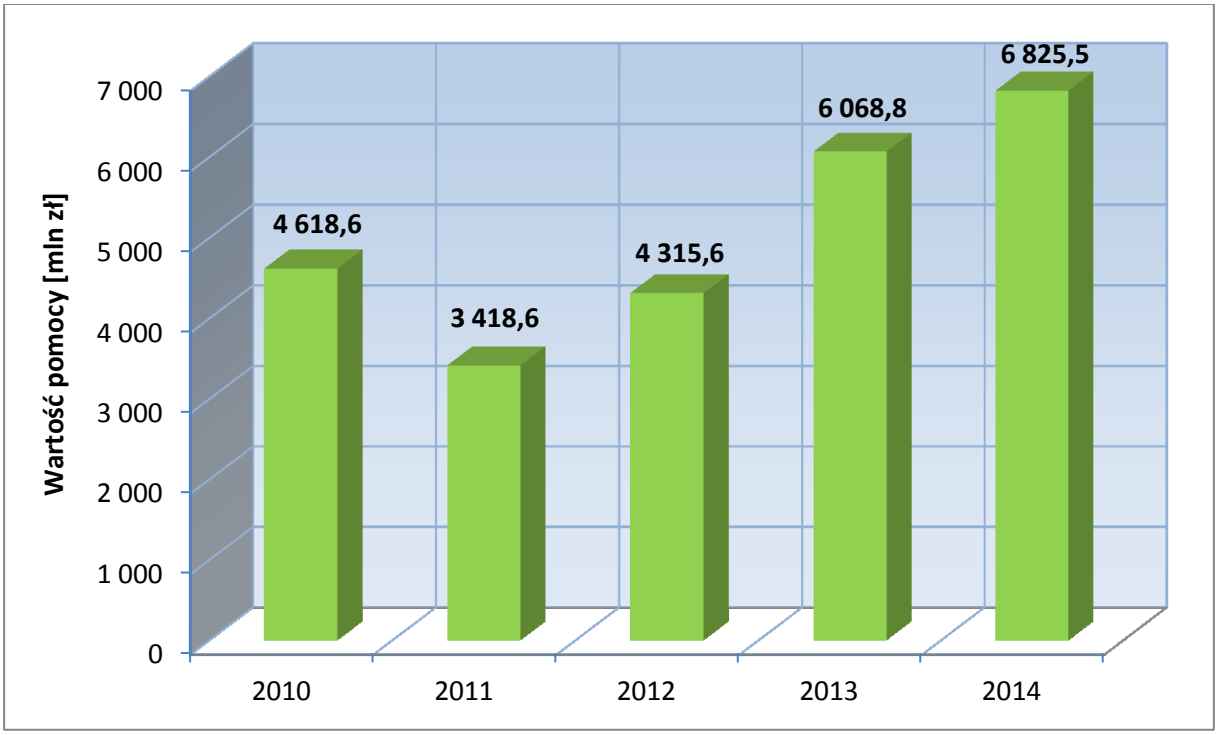
Na wykresie 1 przedstawiono wielkość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2010-2014. **W roku 2011 wartość pomocy *de minimis* zmniejszyła się o ok. 1/4 w porównaniu z rokiem poprzednim**, natomiast od roku 2012 obserwowany jest wzrost ogólnej wielkości pomocy *de minimis*. W roku 2014 osiągnęła ona najwyższą jak do tej pory wartość – w porównaniu z rokiem 2013 wzrosła o około 12 proc.

W 2014 roku liczba beneficjentów pomocy *de minimis* była większa o ok. 39 tys. niż w roku 2013 oraz było o ok. 130 więcej podmiotów udzielających tej pomocy, co przełożyło się

także na większą o ok. 80 tys. liczbę przypadków pomocy *de minimis* w porównaniu z rokiem 2013.

Około 26-procentowy wzrost wartości pomocy *de minimis* w roku 2012 związany był przede wszystkim z około 2-krotnym wzrostem pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*[9], *a także ze* wzrostem wartości pomocy *de minimis* na doszkalanie młodocianych pracowników udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*[10]. Natomiast 41-procentowy wzrost pomocy w 2013 roku w stosunku do roku poprzedniego był spowodowany przede wszystkim zmianą *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*[11] i rozpoczęciem udzielania pomocy *de minimis* przedsiębiorcom w formie gwarancji przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Rok 2014 był trzecim z kolei, w którym odnotowano wzrost pomocy *de minimis*, choć tym razem wyniósł on tylko około 12 proc. w stosunku do roku poprzedniego. Wynikał on w największym stopniu ze wzrostu pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Szczegóły w dalszej części raportu.

Wykres 1.
Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2010-2014

Porównanie wielkości udzielonej pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 TFUE i pomocy *de minimis* pozwala dostrzec, że **pomocy *de minimis* udziela się zdecydowanie mniej**, co jest zrozumiałe ze względu na ograniczenie wielkości pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jednego przedsiębiorcę. **W latach 2010-2012 wartość pomocy *de minimis* stanowiła średnio ok. 14-16 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom. W latach 2013-2014 jej udział przekraczał już jednak 21**

[9] Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.

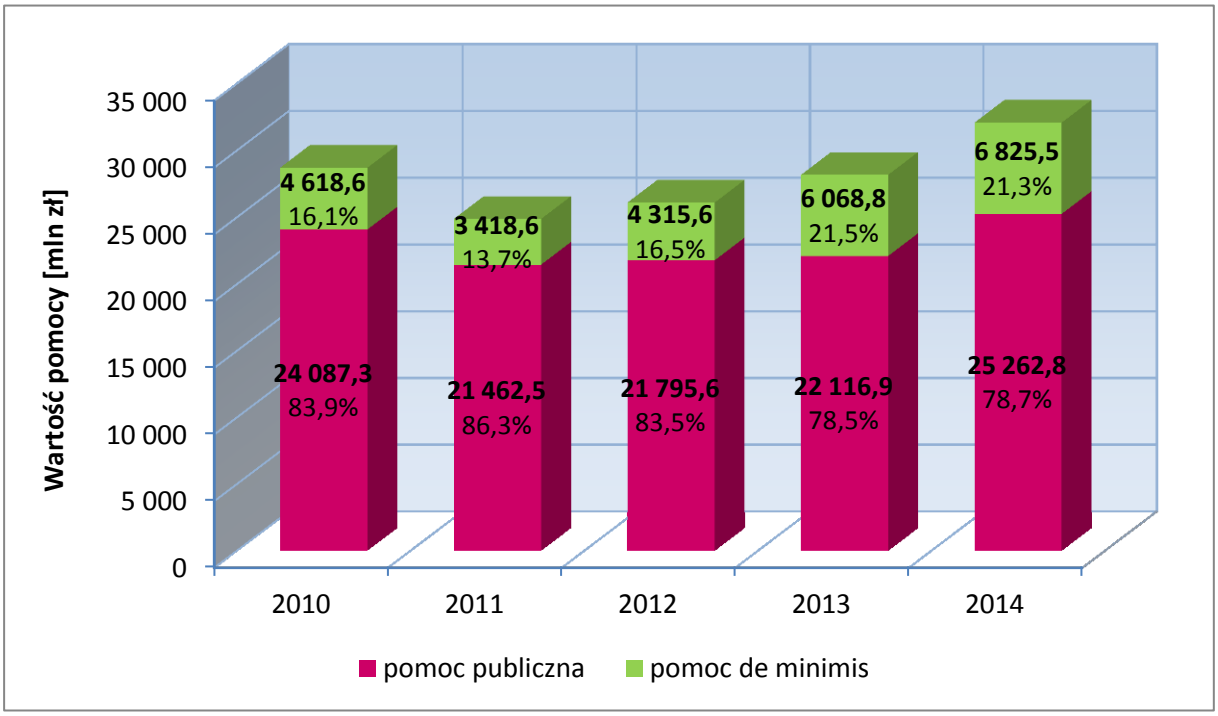
[10] Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.

[11] Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.

proc., co było wynikiem znacznego wzrostu wartości pomocy *de minimis* w porównaniu z jej wartością w roku 2012 i stosunkowo niewielkim wzrostem wartości pomocy publicznej w porównaniu z rokiem 2012.

Warto zauważyć, że w latach 2010-2014 tendencja zmian wartości pomocy publicznej (wzrost lub spadek) była zbieżna z tendencją zmian pomocy *de minimis*, przy czym w roku 2012 i 2013 wzrost pomocy publicznej był stosunkowo powolny, natomiast wartość pomocy *de minimis* wzrastała w tym okresie relatywnie szybciej. W 2014 roku dynamika wzrostu wartości pomocy *de minimis* była zbliżona do dynamiki pomocy publicznej.

Wykres 2.
Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2010-2014

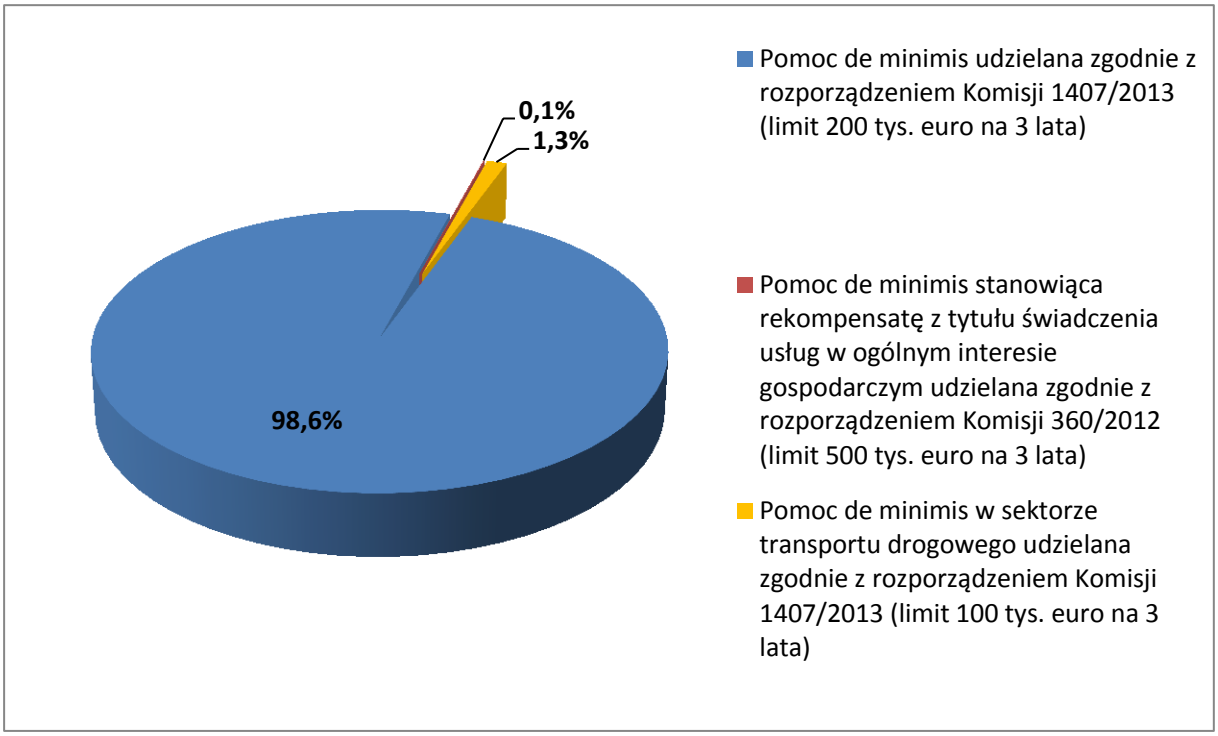

III. POMOC DE MINIMIS W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2014 roku **najwięcej pomocy *de minimis* (6 733,1 mln zł, tj. 98,6 proc.) udzielono zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis*** w ramach limitu 200 tys. euro na 3 lata podatkowe. **Pozostałe rodzaje pomocy *de minimis* stanowiły niewielki odsetek pomocy udzielonej w 2014 roku.** Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata podatkowe) udzielana zgodnie z *rozporządzeniem nr 1407/2013* stanowiła jedynie 1,3 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (87,5 mln zł). Najmniej udzielono jej natomiast w ramach limitu 500 tys. euro na 3 lata podatkowe zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym* - 0,1 proc, co stanowiło zaledwie 4,9 mln zł. Powyższe dane przedstawione zostały na wykresie 3.

Wykres 3.
Wartość pomocy *de minimis* według jej rodzaju

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszym raporcie dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono następujące formy pomocy:

Tabela 3.
Formy pomocy

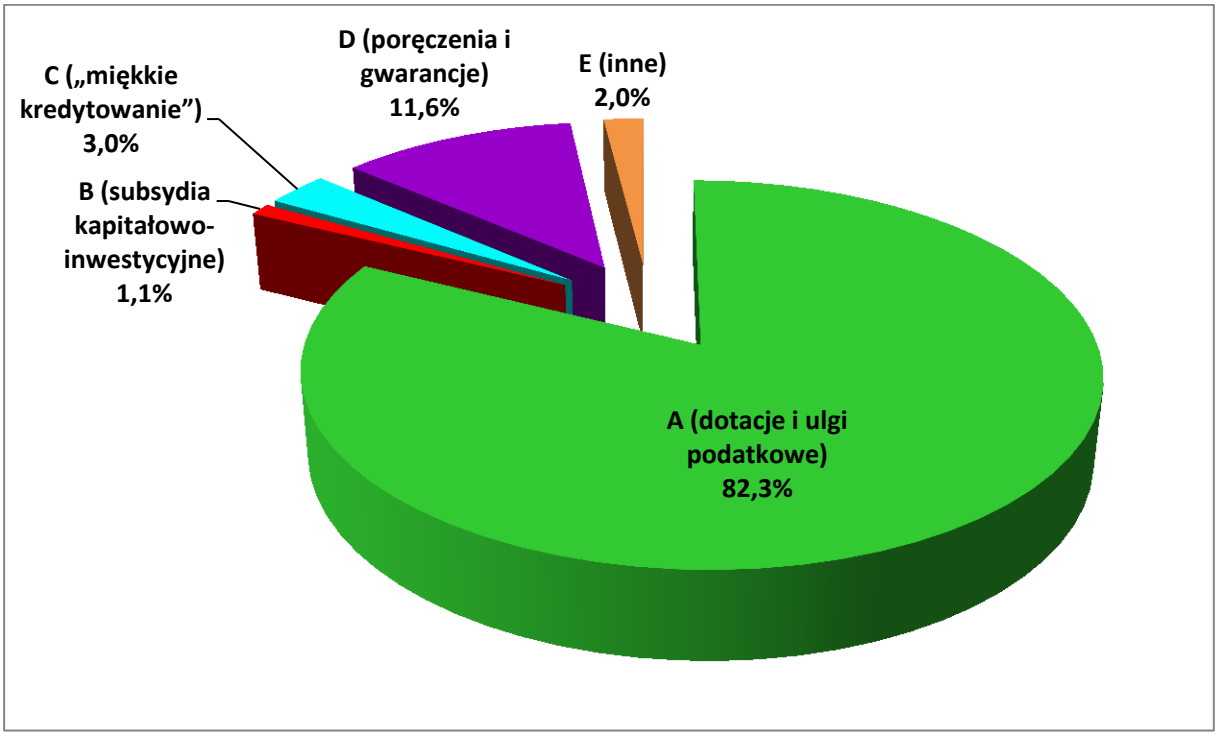
Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A – dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty i odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty)
		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
Grupa B subsydia kapitałowo-inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału do spółki
	B2	konwersja wierzytelności na akcje lub udziały
Grupa C – tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone

	C2	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów sądowych
Grupa D	D1	poręczenia i gwarancje
Grupa E – inne		

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w roku 2013, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe, których udział w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększył się z około 77 proc. do około 82 proc.** (około 5,6 mld zł). Pomoc z grupy D (poręczenia i gwarancje kredytowe) spadła z ponad 16 proc. w roku 2013 do niespełna 12 proc. w roku 2014.

Formy pomocy z grupy C, czyli tzw. „miękkie kredytowanie", stanowiły 3 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* w roku 2014. Najmniejszą wartość stanowiły natomiast subsydia kapitałowo-inwestycyjne (grupa B) – 1,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*.

Wykres 4.
Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2014 roku

Analizując strukturę pomocy *de minimis* w podziale według formy można zauważyć **zdecydowaną przewagę form z podgrupy A1 (obejmującej przede wszystkim dotacje i refundacje), która stanowiła aż 77,7 proc. całej pomocy *de minimis*** udzielonej w 2014 roku. Udział subsydiów podatkowych (podgrupa A2) w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł natomiast 4,5 proc. (były to głównie obniżenia podatku lub podstawy opodatkowania, zwolnienia z podatku, umorzenia zaległości podatkowej wraz z odsetkami oraz obniżenia opłat). Jak była mowa powyżej, w roku 2014 nastąpił spadek pomocy udzielonej w ramach gwarancji (grupa D1). Zdecydowanie mniejsza od powyższych wartości była wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formach z podgrupy C1 (w szczególności pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone) – 1,7 proc., a także C2 (głównie rozkładanie na raty opłat, składek, wpłat i zaległości podatkowych) – 1,3 proc. Szczegółowe dane na ten temat zawarte są w tabeli 4.

Tabela 4.
Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy

Forma pomocy	2013			2014		
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w grupie [proc.]	Udział w pomocy *de minimis* ogółem [proc.]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w grupie [proc.]	Udział w pomocy *de minimis* ogółem [proc.]
Grupa A – Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	**4 692,2**	**100,0**	**77,3**	**5 617,2**	**100,0**	**82,3**
· A1 – dotacje i refundacje	4 403,1	93,8	72,6	5 306,8	94,5	77,7
· A2 – subsydia podatkowe	289,1	6,2	4,8	310,4	5,5	4,5
Grupa B – Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	**125,2**	**100,0**	**2,1**	**72,7**	**100,0**	**1,1**
· B1 – wniesienie kapitału	125,1	100,0	2,1	72,7	100,0	1,1
· B2 – konwersja wierzytelności na akcje lub udziały	0,02	0,01	0,0003	0,0	0,0	0,0
Grupa C – „Miękkie kredytowanie" ogółem	**175,2**	**100,0**	**2,9**	**207,8**	**100,0**	**3,0**
· C1 – pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	103,0	58,8	1,7	119,1	57,3	1,7
· C2 – odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	72,2	41,2	1,2	88,8	42,7	1,3
Grupa D1 – Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	**993,5**	**100,0**	**16,4**	**793,6**	**100,0**	**11,6**
Grupa E – Inne	**82,7**	**100,0**	**1,4**	**134,2**	**100,0**	**2,0**

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2014 roku w Polsce wskazuje, że **najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków**[12] **– ok. 79 proc**. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie **uszczuplenia wpływów do budżetu wyniósł ok. 19 proc. pomocy *de minimis* ogółem**. 2 proc. pomocy *de minimis* stanowiła grupa „inne" zawierająca w sobie zarówno bezpośrednie wydatki, jak i uszczuplenia budżetu.

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2014 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 1 787,5 mln zł, co stanowi ok. 26 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2014 (wzrost o 479 mln zł w porównaniu z rokiem 2013).

Około 1/5 pomocy *de minimis* (1 398,6 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*[13], co oznacza wzrost o 177 mln zł w porównaniu z rokiem 2013.

Znaczny wzrost w porównaniu z rokiem 2013 (o 331,6 mln zł) odnotowano także w zakresie **pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich***[14] **(w 2014 roku wartość tej pomocy wyniosła 963,8 mln zł, co stanowiło 14,1 proc. pomocy *de minimis*)**.

Pomoc *de minimis* o zbliżonej wartości (936,5 mln zł, czyli 13,7 proc.) została udzielona **na podstawie *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości***[15] (w porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek o 72 mln zł)**.**

Niemal 11 proc. pomocy *de minimis* (745,7 mln zł) udzielono w 2014 roku na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*[16] zgodnie z wprowadzonym w 2013 roku art. 34a ust. 1a, który stanowi, że Bank Gospodarstwa Krajowego może udzielać pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w formie poręczeń lub gwarancji w ramach rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego. Wartość tej pomocy spadła w stosunku do 2013 roku o 191 mln zł.

Około 98 proc. pomocy *de minimis* w roku 2014 udzielono na podstawie dwunastu aktów prawnych. Zestawienie opisywanych powyżej danych przedstawia tabela 5.

[12] Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

[13] Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.

[14] Dz. U. z 2013 r. poz. 173, z późn. zm..

[15] Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.

[16] Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.

Tabela 5.
Największa pomoc *de minimis* według podstaw prawnych

Podstawa prawna	2013		2014	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* [proc.]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* [proc.]
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.)	1 308,5	21,6	1 787,5	26,1
ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.)	1 221,6	20,1	1 398,6	20,4
ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173, z późn. zm.)	632,2	10,4	963,8	14,1
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.)	1 008,5	16,6	936,5	13,7
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.)	936,7	15,4	745,7	10,9
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.)	187,3	3,1	201,9	3,0
ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)	229,2	3,8	184,4	2,7
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	143,7	2,4	154,9	2,3
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.)	76,7	1,3	95,1	1,4
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.)	88,7	1,5	83,1	1,2
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.)	72,9	1,2	80,4	1,2
ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2012 r. poz. 83, z późn. zm.)	43,8	0,7	62,2	0,9
pozostałe akty prawne	119,1	2,0	131,3	1,9
Ogółem	**6 068,8**	**100,0**	**6 825,6**	**100,0**

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6.
Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2014 roku

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy *de minimis*	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 541
▪ marszałkowie województw	16 (spośród 16)
▪ starostowie powiatów	308 (spośród 314)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	2 217 (spośród 2 479)
Organy skarbowe i celne	405
Organy centralne	19
Organy terenowe	40
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	1 088
Ogółem	**4 093**

W 2014 roku około 4,1 tys. **podmiotów** mających prawo do udzielania pomocy publicznej, **udzieliło przedsiębiorcom pomocy *de minimis*.** Wśród nich znaleźli się wszyscy marszałkowie województw, 98 proc. starostów powiatów, 89 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast oraz ok. 84 proc. organów skarbowych i celnych.

Tabela 7.
Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy

Lp.	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy [mln zł]	Główne formy pomocy
1.	Starostowie powiatów	1 367,9	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.)	1 274,5	- dotacja - refundacja
			ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.)	48,6	- dotacja
2.	Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych[17], przedsiębiorcy publiczni	1 271,2	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.)	908,2	- dotacja - pożyczka preferencyjna - poręczenie
			ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.)	327,6	- dotacja - wniesienie kapitału

[17] W grupie tej znajdują się m.in. izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe, parki naukowo-technologiczne, fundacje, agencje rozwoju, agencje wspierania przedsiębiorczości, firmy doradczo-szkoleniowe, stowarzyszenia, szkoły wyższe, inkubatory przedsiębiorczości, centra rozwoju biznesu, specjalne strefy ekonomiczne, fundusze poręczeniowo-kredytowe, zakłady doskonalenia zawodowego. Grupa ta nie obejmuje jednostek samorządu terytorialnego, które również udzielają pomocy *de minimis* ze środków unijnych, co zostało uwzględnione w kwotach pomocy przy tych podmiotach.

3.	Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	934,9	ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173, z późn. zm.)	933,8	- refundacja
4.	Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	835,1	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.)	342,6	- dotacja - refundacja
			ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)	184,4	- dotacja
			ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.)	80,4	- zwolnienie z podatku
			ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.)	67,2	- umorzenie zaległości podatkowej wraz z odsetkami
5.	Bank Gospodarstwa Krajowego	747,8	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.)	745,7	- gwarancja
6.	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	597,4	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804, z późn. zm.)	597,4	- dotacja
7.	Marszałkowie województw	382,6	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.)	336,1	- dotacja - refundacja
8.	Ochotnicze Hufce Pracy	169,0	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.)	169,0	- refundacja
9.	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	145,5	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.)	145,5	- dotacja
10.	Organy skarbowe i celne	109,9	ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.)	83,0	- obniżka lub zmniejszenie powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
11.	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	85,9	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)	85,9	- refundacja
12.	Minister Gospodarki	74,8	ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649, z późn. zm.)	73,2	- refundacja
13.	Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	50,9	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.)	50,9	- pożyczki warunkowo umorzone - pożyczka preferencyjna - dotacja
	inne podmioty	53,6			
	Ogółem	**6 825,6**			

Tak jak w roku poprzednim w 2014 roku **grupą podmiotów, która w sumie udzieliła pomocy *de minimis* o największej wartości, były organy jednostek samorządu terytorialnego** – 37,9 proc. łącznej wartości pomocy (2 585,6 mln zł). **W ramach tej grupy najwięcej pomocy *de minimis* udzielili starostowie powiatów** (1 367,9 mln zł) - przede wszystkim w formie dotacji i refundacji udzielanych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz dotacji na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Znaczna część pomocy *de minimis* (1 271,2 mln zł) została w 2014 roku udzielona niemal w całości przez **beneficjentów programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych w ramach realizacji tych programów.**

W 2014 roku nastąpił wzrost pomocy *de minimis* udzielonej przez **Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**. Jej wartość wyniosła 934,9 mln zł i została prawie w całości przeznaczona na finansowanie działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast udzielili łącznie 835,1 mln zł pomocy *de minimis,* najwięcej w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (342,6 mln zł). Pomocy *de minimis* o znacznej wartości (184,4 mln zł) udzielono także na dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników na podstawie art. 70b *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*. Jak co roku samorządowe organy podatkowe udzieliły także pomocy *de minimis* o dużej wartości na podstawie *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych*[18] (80,4 mln zł - głównie zwolnienia podatkowe), a także na podstawie *Ordynacji podatkowej*[19] (67,2 mln zł - przede wszystkim umorzenia zaległości podatkowych).

Pomocy *de minimis* o dużej wartości (747,8 mln zł) udzielił Bank Gospodarstwa Krajowego przede wszystkim w formie gwarancji na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne*.

Pomocy *de minimis* o istotnej wartości udzielił również **Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości**, której jej wartość w 2014 roku wyniosła 597,4 mln zł i związana była przede wszystkim z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka.

Pomoc udzielona przez wyżej wymienione podmioty oraz pozostałe opisane w tabeli 7 stanowi ok. 99 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2014.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według województw

Badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały w 2014 roku pomoc *de minimis*, można zauważyć, że **podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej tej pomocy udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego (990,4 mln zł), wielkopolskiego (699,0 mln zł), śląskiego (674,6 mln zł) oraz małopolskiego (607,1 mln zł)**, których łączny udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w roku 2014 sięga 43,5 proc.

[18] Dz. U. z 2014 r. poz. 849, z późn. zm.

[19] *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Najmniej pomocy *de minimis* otrzymali beneficjenci z województwa opolskiego (158,6 mln zł), lubuskiego (175,4 mln zł), podlaskiego (204,1 mln zł) i świętokrzyskiego (209,7 mln zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom posiadającym siedzibę we wspomnianych województwach łącznie stanowiła jedynie 11 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2014 roku. Szczegółowe dane na ten temat przedstawione są w tabeli 8.

Tabela 8.
Pomoc *de minimis* w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy

Lp.	Województwo	2013		2014	
		Wartość pomocy *de minimis* [mln zł]	Udział w pomocy *de minimis* ogółem [proc.]	Wartość pomocy *de minimis* [mln zł]	Udział w pomocy *de minimis* ogółem [proc.]
1.	mazowieckie	1 012,1	16,7	990,4	14,5
2.	wielkopolskie	716,6	11,8	699,0	10,2
3.	śląskie	581,4	9,6	674,6	9,9
4.	małopolskie	462,1	7,6	607,1	8,9
5.	podkarpackie	370,0	6,1	491,6	7,2
6.	dolnośląskie	416,5	6,9	467,2	6,8
7.	łódzkie	363,4	6,0	417,4	6,1
8.	pomorskie	359,6	5,9	399,5	5,9
9.	kujawsko-pomorskie	309,7	5,1	385,8	5,7
10.	lubelskie	318,4	5,2	378,4	5,5
11.	zachodniopomorskie	278,1	4,6	297,3	4,4
12.	warmińsko-mazurskie	258,5	4,3	267,5	3,9
13.	świętokrzyskie	181,4	3,0	209,7	3,1
14.	podlaskie	155,9	2,6	204,1	3,0
15.	lubuskie	141,2	2,3	175,4	2,6
16.	opolskie	142,5	2,3	158,6	2,3
	brak danych	1,2	0,0	2,0	0,0
Ogółem		**6 068,8**	**100,0**	**6 825,6**	**100,0**

Wielkość pomocy *de minimis* w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał taką pomoc. Należy w związku z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy *de minimis* przypisana niektórym województwom może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera duże miasta na swoją siedzibę. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc *de minimis* w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa (np. w związku z posiadaniem tam oddziału).

Należy także zauważyć, iż **poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako udział przedsiębiorców działających w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców zarejestrowanych w Polsce**. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy *de minimis* w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym poniżej udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom z poszczególnych województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* zestawiono z danymi wskazującymi na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych regionach[20].

Tabela 9.
Udział województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2014 roku

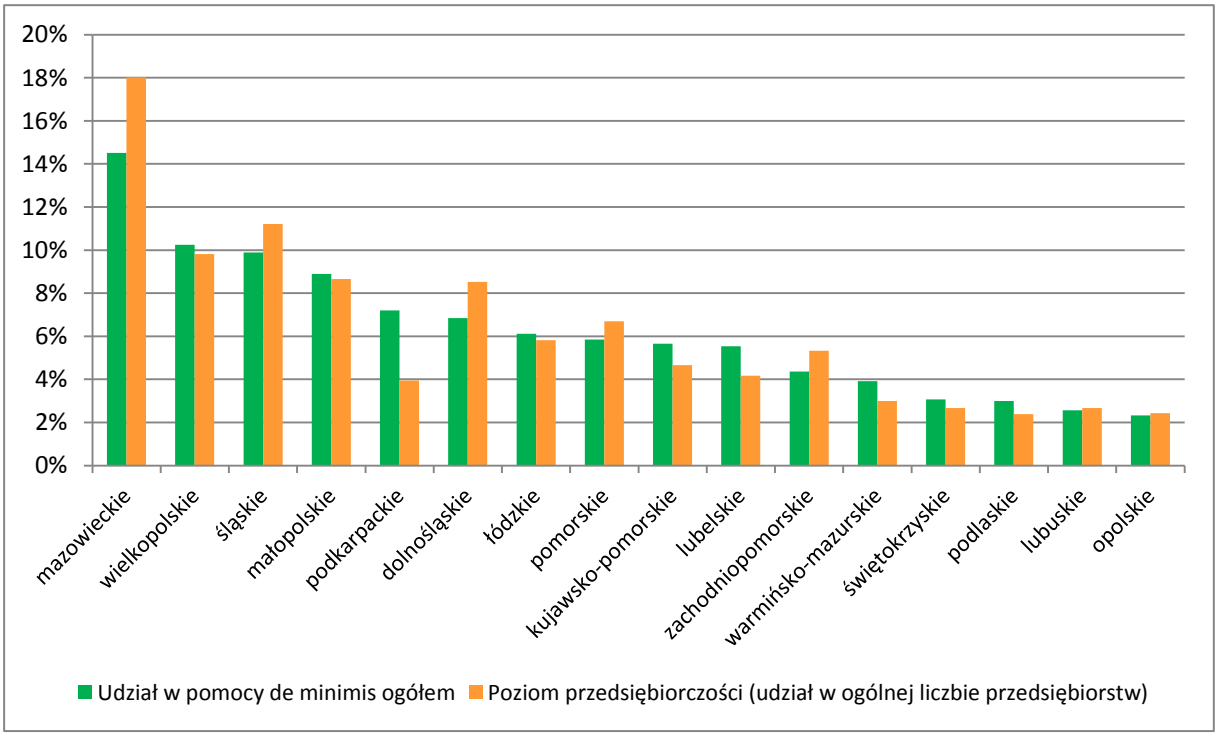
Lp.	Województwo	Udział w pomocy *de minimis* ogółem [proc.]	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw) [proc.]
1.	mazowieckie	14,5	18,0
2.	wielkopolskie	10,2	9,8
3.	śląskie	9,9	11,2
4.	małopolskie	8,9	8,7
5.	podkarpackie	7,2	3,9
6.	dolnośląskie	6,8	8,5
7.	łódzkie	6,1	5,8
8.	pomorskie	5,9	6,7
9.	kujawsko-pomorskie	5,7	4,7
10.	lubelskie	5,5	4,2
11.	zachodniopomorskie	4,4	5,3
12.	warmińsko-mazurskie	3,9	3,0
13.	świętokrzyskie	3,1	2,7
14.	podlaskie	3,0	2,4
15.	lubuskie	2,6	2,7
16.	opolskie	2,3	2,4

Zestawienie powyższych wartości pozwala stwierdzić, że **w 9 województwach udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości pomocy *de minimis* przewyższa poziom przedsiębiorczości** tych regionów – jest to najbardziej widoczne w województwie podkarpackim, lubelskim, kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim.

[20] Ze względu na fakt, iż sprawozdania Głównego Urzędu Statystycznego zawierające informacje o faktycznej liczbie przedsiębiorstw (ustalonej na podstawie badania statystycznego) oraz wielkości PKB w podziale na województwa za 2014 rok nie były dostępne w momencie sporządzania niniejszego Raportu, w obliczeniach uwzględniono wszystkich przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych województwach wg rejestru podmiotów gospodarki narodowej REGON za 2014 rok. W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż liczba oparta na rejestrze REGON może być zawyżona (może uwzględniać ona przedsiębiorców, którzy pomimo zakończenia działalności nie wyrejestrowali się).

Natomiast **w pozostałych 7 województwach można zaobserwować odwrotną sytuację** – przede wszystkim w województwie mazowieckim, dolnośląskim, śląskim, zachodniopomorskim i pomorskim.

Wykres 5.
Pomoc *de minimis* udzielona w poszczególnych województwach w porównaniu z poziomem przedsiębiorczości

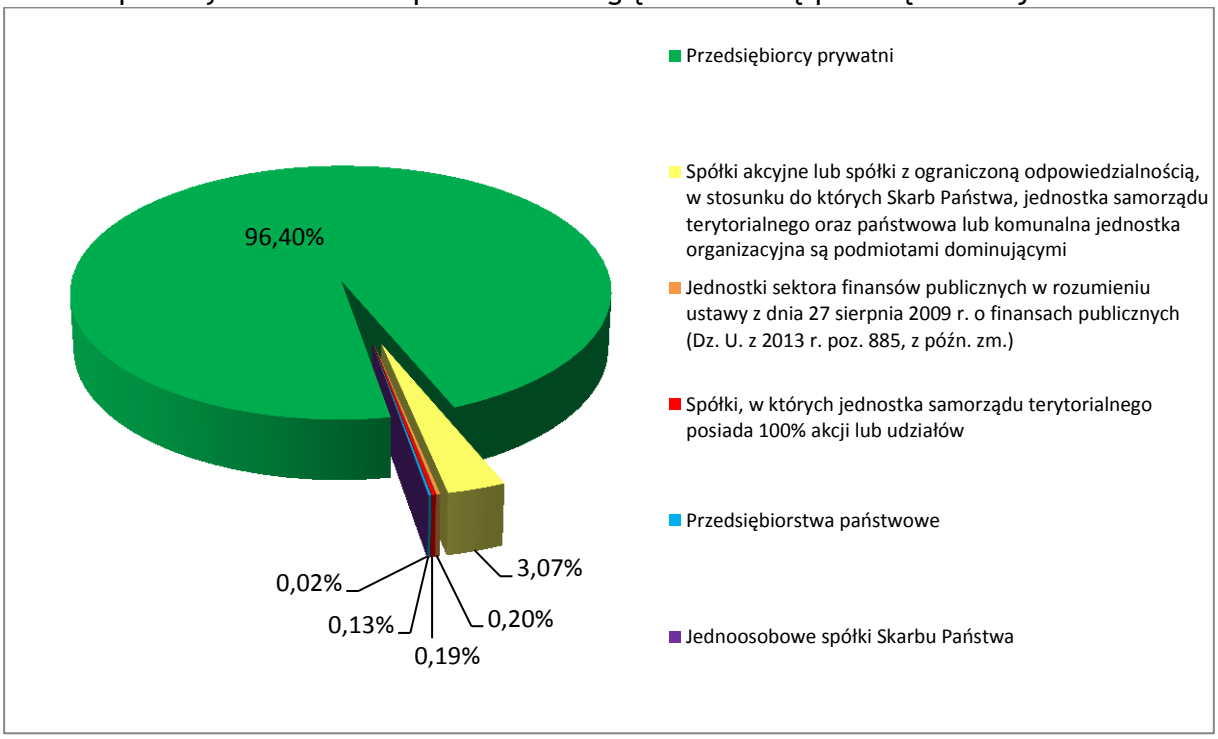

6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

Tabela 10.
Wartość pomocy *de minimis* w podziale ze względu na formę prawną beneficjenta

Forma prawna przedsiębiorcy	Udział w wartości pomocy *de minimis* [proc.]
Przedsiębiorcy prywatni	96,40
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	3,07
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.)	0,20
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	0,19
Przedsiębiorstwa państwowe	0,13
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	0,02

Wykres 6.
Wartość pomocy *de minimis* w podziale ze względu na formę prawną beneficjenta

W 2014 roku **najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ok. 96 proc. ogólnej wartości pomocy)**. Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjentów

W 2014 roku **prawie 97 proc. pomocy *de minimis* udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom**. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim mniejsze podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że 70 proc. **tego rodzaju pomocy w 2014 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy**. Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjentów przedstawiono na wykresie 7, a porównanie tych wielkości z rokiem 2013 w tabeli 11.

Wykres 7.
Wartość udzielonej w 2014 roku pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

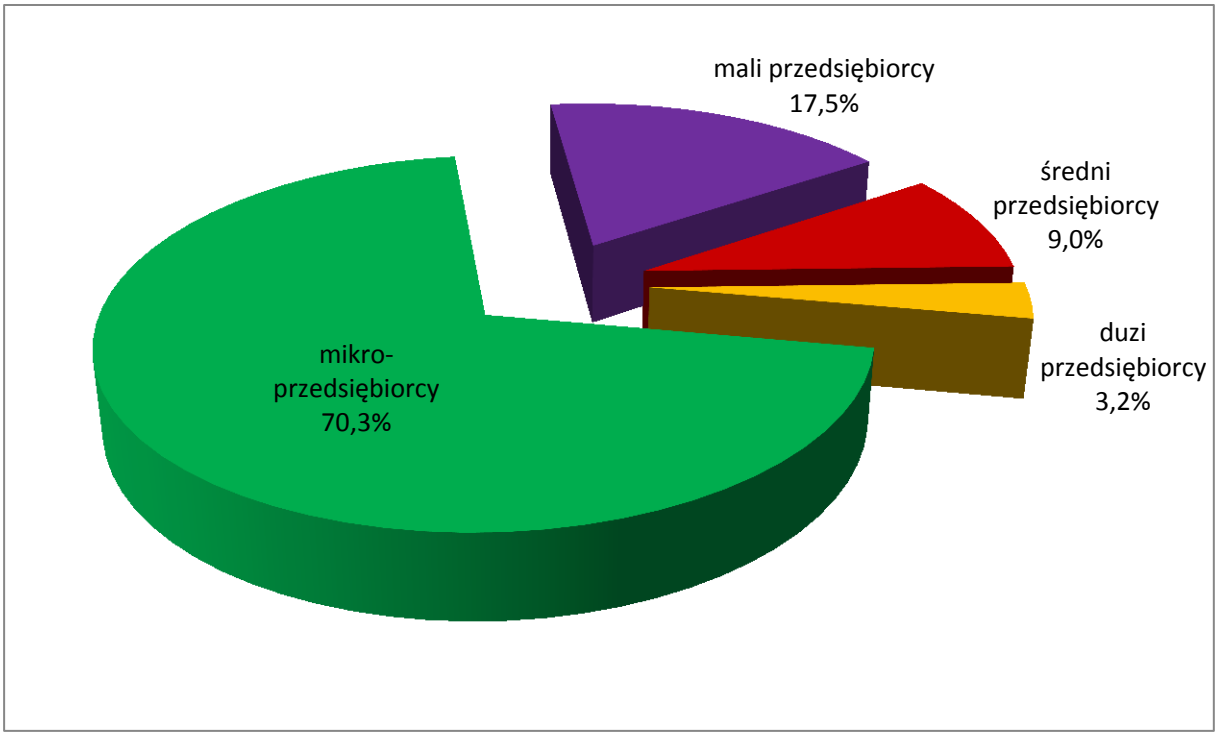
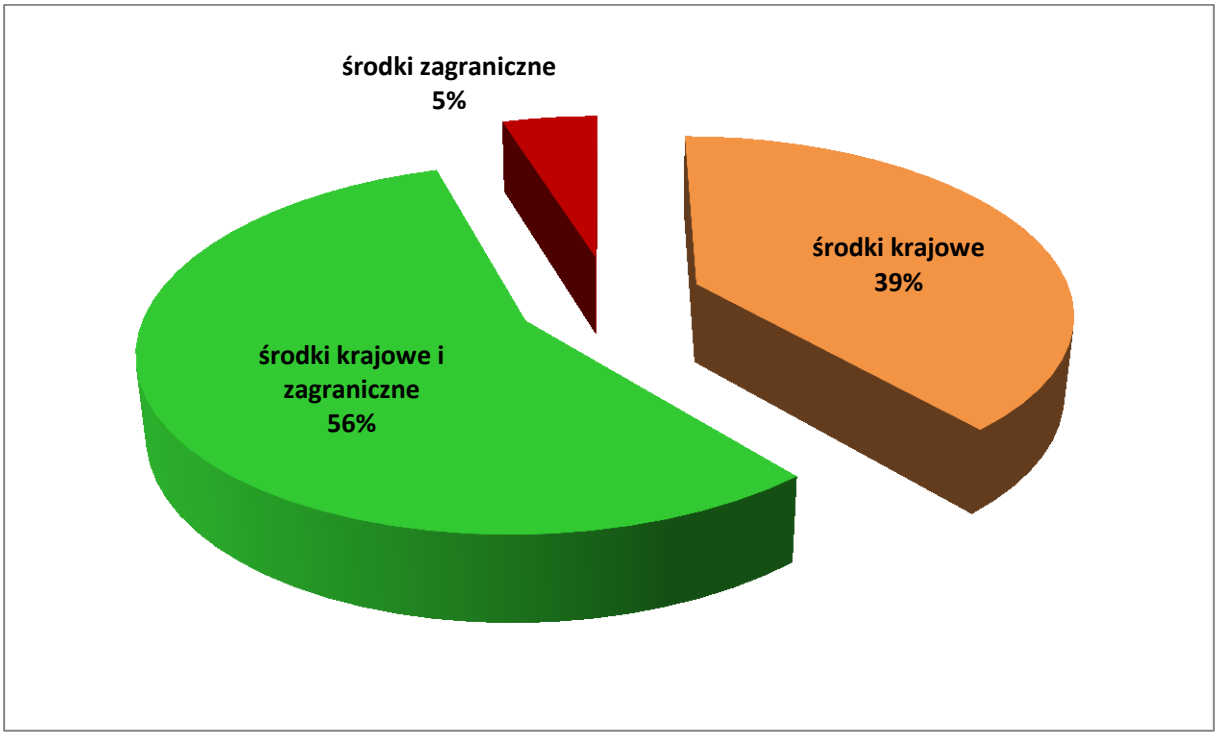

Tabela 11.
Wartość udzielonej pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Wielkość przedsiębiorcy	2013		2014	
	Wielkość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* [proc.]	Wielkość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* [proc.]
mikroprzedsiębiorcy	4 167,4	68,7	4 799,8	70,3
mali przedsiębiorcy	1 027,9	16,9	1 192,9	17,5
średni przedsiębiorcy	639,8	10,5	614,3	9,0
duzi przedsiębiorcy	233,7	3,9	218,6	3,2
Ogółem	**6 068,8**	**100,0**	**6 825,6**	**100,0**

8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Wykres 8.
Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia

Pomoc *de minimis* w 2014 roku, tak jak i w roku 2013, udzielana było **głównie ze źródeł zasilanych jednocześnie ze środków pochodzenia krajowego i zagranicznego**[21] **(3 852,2 mln zł, czyli ok. 56 proc. pomocy *de minimis*)**, w mniejszej części ze środków pochodzenia wyłącznie krajowego (2 643,5 mln zł, czyli ok. 39 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie zagranicznego (329,8 mln zł, czyli ok. 5 proc. pomocy).

[21] Tzw. źródło mieszane oznaczane w sprawozdaniach o pomocy publicznej symbolem „AB" na podstawie *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych* (Dz. U. Nr 153, poz. 952, z późn. zm.).

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2014 roku w Polsce wyniosła 6 825,5 mln zł, co stanowiło 21,3 proc. całości wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych. W ostatnich latach **wartość udzielanej pomocy *de minimis* wykazywała tendencję wzrostową**, co można tłumaczyć pojawieniem się nowych źródeł finansowania pomocy (zwłaszcza programów współfinansowanych przez Unię Europejską) oraz częściowym zastępowaniem pomocy publicznej udzielanej wcześniej w ramach programów pomocowych pomocą *de minimis*. **W roku 2011 odnotowano spadek wartości pomocy *de minimis* (podobnie jak i ogólnej wartości pomocy publicznej) do poziomu porównywalnego z rokiem 2009. W roku 2012 poziom pomocy *de minimis* i pomocy publicznej zaczął znów rosnąć i tendencja ta utrzymała się również w roku 2014**[22].

Pomoc *de minimis* udzielona w 2014 roku wykazywała pewne **cechy, które charakteryzowały również pomoc publiczną spełniającą przesłanki art. 107 TFUE udzieloną w tym samym roku. Przede wszystkim dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa** (ok. 79 proc. pomocy *de minimis*) głównie w formie dotacji i refundacji (77,7 proc. pomocy *de minimis*)[23] oraz dominacja prywatnych przedsiębiorców (96,4 proc.) wśród beneficjentów pomocy *de minimis*[24].

Główna różnica między pomocą publiczną a pomocą *de minimis* to dominacja mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis* (prawie 97 proc. w roku 2014) i jedynie ich 38-procentowy udział wśród beneficjentów pomocy publicznej, co wiąże się z kwotowym ograniczeniem pomocy *de minimis* i przez to korzystaniem z tego rodzaju wsparcia głównie przez mniejsze podmioty. Różnicę szczególnie widać na grupie mikroprzedsiębiorców, którzy stanowią około 70 proc. beneficjentów pomocy *de minimis* w 2014 roku, a zaledwie około 11 proc. beneficjentów pomocy publicznej[25].

[22] Synteza wyników za 2014 rok w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, grudzień 2015 roku.

[23] Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, grudzień 2015 roku.

[24] Pomoc publiczna w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, grudzień 2015 roku.

[25] Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów w *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2014 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa, grudzień 2015 roku.